

Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen lausunto Helsinki 10.11.2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön täydennyskoulutuksesta

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/3920/2023

1. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen laadun edellytyksistä (1 §)

Täydennyskoulutuksen tulee keskittyä erikoislääkärin työssä tarvittavaan ammattispesifiin osaamiseen.

Erikoislääkäri tekee vaativaa asiantuntijatyötä, mikä edellyttää täydennyskoulutuksen jatkuvaa hyvää laatua ja ajantasaisuutta. Tämä on erityisen tärkeää, kun tehtävien vaativuus kasvaa tai siinä on kehittämistarpeita. Erikoislääkärien koulutustarve ja toteutus tulee olla suunniteltu vuosittaisessa koulutussuunnitelmassa ja sen tulee olla avointa kaikissa yksiköissä. Koulutusbudjetin tulee olla täysimääräisesti koulutussuunnitelman mukainen. Tämä heijastuu suoraan siihen, että hoitokäytännöt ovat ajantasaisia ja tuottavat tarkoitetun terveyshyödyn.

Kielitaitoon ja digitaalisiin toimintamalleihin liittyvä koulutus tai työnantajan tarjoama perehdytys työpaikan käytäntöihin eivät ole ammatillista täydennyskoulutusta. Koko henkilöstölle suunnatut koulutustilaisuudet eivät täytä erikoislääkärien täydennyskoulutustarpeita.

2. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen määrästä (2 §)

Henkilöstön peruskoulutuksen pituus, työtehtävien vaativuus ja vastuu tulee ottaa huomioon täydennyskoulutuksessa (Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 59§). Erikoislääkäri on terveydenhuollon erittäin pitkälle koulutettu ammattilainen, kantaa suuren vastuun ja täydennyskoulutustarve on yhtämittaista.

Täydennyskoulutuksen vähimmäismäärästä tulee säätää koulutuksen sekä tehtävän vaativuuden ja vastuun suhteessa. Erikoislääkärien työpaikan ulkopuolisen täydennyskoulutuksen vähimmäismäärän tulee olla 10 koulutuspäivää (8h/päivä) ja työpaikan sisäisen koulutuksen vähimmäismäärän 5 tuntia viikossa. Ilmaisu ”riittävä määrä” ei varmista tarvittavaa koulutusmäärää. Kyseessä on ammatillisen täydennyskoulutus eli ammattitaidon ylläpymiseen ja ajantasaistamiseen tähtäävä koulutus, jolla on terveydenhuollon kustannuskehitykseen suora vaikutus.

Erilaisilla jatkuvan oppimisen mahdollisuuksilla (esim. oppiminen kollegalta, mentorointi) ei voi korvata täydennyskoulutuksia. Näitä tulee kuitenkin järjestää lääkärin osaamistarpeista käsin ja niiden tulee toteutua työajalla, samoin kuin päivittäinen mahdollisuus työhön liittyvien

kysymysten pohtimiseen yhdessä. Se parantaa tutkimusten ja hoitojen oikeaa kohdentumista ja hoitotuloksia ja taloudellinen merkitys saattaa olla merkittävä.

Pääsy tieteellisiin tietokantoihin ja opastus niiden käyttöön tulee olla järjestetty.

3. Lausunnonantajan näkemykset täydennyskoulutuksen arvioinnista ja seurannasta (3 §)

-

4. Lausunnonantajan näkemykset asetuksen voimaantulosta (4 §)

-

5. Onko asetuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia asetuksella voidaan arvioida olevan?

Hyvinvointialueiden rahoitus on yleiskatteellinen, mutta niiden on turvattava täydennyskoulutuksen rahoitus. Koulutuksen laadun ja määrän seuranta on oltava ajantasaista.

6. Muita yleisiä huomioita ehdotuksesta?

Erikoislääkärit tekevät vaativaa asiantuntijatyötä ja täydennyskoulutuksen on oltava kaiken aikaa hyvää ja ajantasaista. Toistaiseksi erikoislääkärien täydennyskoulutus on toteutunut epätasaisesti eri yksiköissä. Lääkäriliiton suositus vähintään 10 työpaikan ulkopuolisesta koulutuksesta ei ole toteutunut kaikkialla. Kyseessä on kuitenkin hoidon laatuun ja kustannusvaikuttavuuteen keskeisesti vaikuttava toiminta. Säännösten yhdenmukainen ja täysimääräinen toteutuminen on erittäin tärkeää.